

حفظ ارتباط فرا جناحی با نخبگان و مشخصا تعامل با اصحاب رسانه

مدیران رسانه‌های اصلاح طلب از مشکلات و راه حل‌ها گفتند

سه ساعت با رییس‌جمهور

هفته‌ای که گذشت عباس عبدی روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی اصلاح طلب در یادداشتی که به طور سریالی در 4 شماره روزنامه «اعتماد» طی 4 روز نخست هفته به طبع رسید، به روایتی از نشستی پرداخت که روز دوم آبان‌ماه به دعوت دستگاه قضایی و با حضور غلامحسین محسنی اژه‌ای، رییس قوه قضاییه برگزار شد و در آن نشست جز عباس عبدی، از علی‌مطهری و 5 نفر از مهمان دیگر نیز دعوت شده بود که بنا بر روایت عبدی، همگی از جوانان اصولگرایی بوده که چندان شناخته شده نبودند. عباس عبدی در نخستین سطور نخستین شماره از آن سلسله یادداشت به ابتکاری اشاره کرده که اگر چه آن طور که این روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی در همان یادداشتها توضیح داده، در ادامه در قوه قضاییه و حتی ظاهرا با دقت و کیفیتی افزون به اجرا درآمده و بر این پایه مسوولان ارشد و مشخصا رییس قوه قضاییه خواستار ارایه نقد و نظر نخبگان فارغ از سمت و سوی جناحی و گرایش سیاسی آنان شده‌اند. اما به هر روی واقعیت آن است که این ابتکار، نخست در دولت سیزدهم مطرح و از سوی ابراهیم ریسی پیشنهاد شده بود. هرچند عبدی در همان سطور نخست روایت خود از نشست دوم آبان‌ماه با رییس قوه قضاییه، از این گفته بود که پس از تماس از جانب دفتر ابراهیم ریسی و درخواست نقد و نظر و پیشنهاد، او بی‌درنگ به این تماس پاسخ مثبت داده و عمده انتقادات و نظرها یش را به صورت یادداشت در فضای عمومی و برخی موارد را نیز از طریق همان شماره واتس‌آپی که از جانب دفتر ریاست‌جمهوری به این منظور تدارک دیده شده، مطرح کرده اما به‌رغم پیشگامی دولت سیزدهم در ارایه و اجرای این ابتکار و حتی با وجود آنکه در یک ماهه نخست توجهی ویژه به پیشنهادها و انتقادات می‌شده، در ادامه دولت و دفتر رییس‌جمهوری به نحوی دچار روزمرگی شده و پیشنهادها و انتقادات برخلاف هفته‌های نخست، از جایی به بعد کمتر شنیده شده‌اند.

نشست ریسی و مدیران رسانه‌های اصلاح طلب

حالا اما خبری در اختیار «اعتماد» قرار گرفته که نشان از ثبات قدم دولت سیزدهم در حفظ ارتباط فرا جناحی با نخبگان و مشخصا تعامل با اصحاب رسانه دارد. خبری که از برگزاری نشستی به دعوت ریاست‌جمهوری و با حضور بیش از 10 نفر از مدیران رسانه‌ها و مطبوعات حاکی است و

بنا بر پیگیری‌های خبرنگار «اعتماد» این نشست پیش از شامگاه چهارشنبه هفته گذشته و در دفتر ریاست‌جمهوری و به ریاست ابراهیم ریسی برگزار شده و مهم‌تر اینکه مهمانان این جلسه همگی از مدیران روزنامه‌ها و رسانه‌هایی بودند که به جناح چپ و جریان اصلاحات نزدیک هستند. نشستی که نزدیک به 3 ساعت به طول انجامیده و ابتدا هر کدام از مدیران رسانه‌های حاضر دقایقی به بیان دیدگاه‌ها و نظرهایشان پرداخته و در پایان رییس‌جمهوری در سخنانی به تفصیل به مطالب و موضوعاتی که از جانب مهمانان مطرح شده، پاسخ گفته است. این در حالی است که محمود دعایی مدیرمسوول روزنامه اطلاعات، الیاس حضرتی صاحب‌امتیاز روزنامه اعتماد، مهدی رحمانیان مدیرمسوول روزنامه شرق، علیرضا بختیاری، مدیرمسوول روزنامه دنیای اقتصاد، مصطفی کواکبیان مدیرمسوول روزنامه مردم‌سالاری، محمدعلی وکیلی مدیرمسوول روزنامه ابتکار، منصور مظفری مدیرمسوول روزنامه آفتاب یزد، عبداللهی مدیرمسوول روزنامه آرمان ملی، محمدرضا سعیدی مدیرمسوول روزنامه جهان صنعت، علی متقیان مدیرعامل خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، مسعود حیدری مدیرعامل خبرگزاری کار ایران (ایلنا)، مصطفی فقیهی مدیرمسوول پایگاه خبری - تحلیلی انتخاب، شهاب‌الدین طباطبایی و احسان مازندرانی مهمانان این نشست بودند و همچنین علاوه بر ابراهیم ریسی که ریاست این جلسه را برعهده داشت. غلامحسین اسماعیلی رییس‌دفتر رییس‌جمهوری و عباس هنرمند معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر ریاست‌جمهوری، فرشاد مهدی‌پور معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و همچنین ایمان شمسایی مدیرکل مطبوعات و خبرگزاری‌های داخلی معاونت مطبوعاتی وزارت ارشاد نیز حاضر بودند و در مقاطعی از این نشست نیز به بیان برخی نکات و آرایه گزارش‌هایی پرداختند.

از امید اجتماعی تا اعتماد عمومی

فارغ از این کلیات اما آنچه در این نشست از سوی مدیران و اصحاب رسانه مطرح شد، حاوی نکاتی بسیار کلیدی و حایز اهمیت بود. نکاتی که شاید بتوان آن را در 10 سرفصل عنوان کرد. این در حالی است که بنا بر پیگیری‌های خبرنگار «اعتماد» از برخی مدیران و اصحاب رسانه حاضر در این نشست، صحبت از «امید اجتماعی» و «اعتماد عمومی» و به بیان دقیق‌تر هشدار درخصوص وضعیت نه چندان مطلوب این دو مولفه جامعه و حاکمیت مطلوب - که به باور علمای علوم اجتماعی نسبتی مستقیم با یکدیگر داشته و افزایش و تقویت یکی، به اعتلای دیگری انجامیده و بالطبع، کاهش و تضعیف هرکدام نیز اوضاع دیگری را به تعاقب به مخاطره می‌کشد - به نحوی نخ تسبیح و حلقه وصل تمام مطالب

و مسائلي بود که مدیران و اصحاب رسانه در این نشست مطرح کرده‌اند. هشدار درخصوص اوضاع نامطلوب شاخصه‌های اعتماد عمومی به حاکمیت و همچنین امید ملت به فردای مملکت که بنا بر نظرسنجی‌ها در شرایطی نامساعد قرار دارند، همچنین در نتایج یکی، دو انتخابات اخیر نیز قابل ردیابی است. انتخاباتی که یکی دوم اسفندماه 98 و به منظور تشکیل مجلس یازدهم برگزار و به گفته یکی از حضار در این نشست، نرخ عدم مشارکت حدوداً 60 درصدی در آن انتخابات بسان زنگ خطری برای حاکمیت بود. حال آنکه این رویه به نحوی در انتخابات خردادماه امسال که همزمان با تعیین تکلیف ششمین دوره شوراهای شهر، همچنین به منظور انتخاب رییس‌جمهوری و تشکیل دولت سیزدهم برگزار شد، تداوم یافت و از عدم مشارکت بیش از نیمی از شهروندان واجد شرایط شرکت در آن انتخابات خبر داد. خبری نگران‌کننده که همان زمان و در پی اعلام نتایج هر دو انتخابات اسفندماه 98 و خردادماه 1400، اگر نگوییم مهم‌ترین سوژه بحث ناظران در تحلیل نتایج انتخاباتی بود، باید اعتراف کنیم که بیشک یکی از مهم‌ترین مباحث بود. هشداري که اگر چه پس از انتخابات مجلس یازدهم در فضای رسانه‌ای مطرح شد اما پس از آن تا موعد برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم عملاً منتج به اتفاقی مشخص جهت رفع این خطر نشد و در ادامه نیز پس از انتخابات ریاست‌جمهوری شاهد آن بودیم که بار دیگر این زنگ خطر به صدا درآمد و پاسخی نیافت!

در حاشیه انتصابات

«انتصابات فامیلی»، «خویشاوندسالاری به جای شایسته‌سالاری» و البته «انتصاب نظامیان در قوه مجریه» احتمالاً از داغ‌ترین و پرتکرارترین کلیدواژه‌های شبکه‌های اجتماعی طی چند هفته اخیر بودند و بحث از این مهم، ظاهراً به نشست اخیر رییس‌جمهوری و مدیران و اصحاب رسانه نیز راه یافته است. نکته‌ای که به گفته یکی از حاضران، باعث نگرانی افکار عمومی و اصحاب رسانه شده و در حالی که پس از برگزاری انتخابات و معرفی فهرست وزیران پیشنهادی شوکی به جامعه وارد شد، در ادامه و در مسیر به‌کارگیری رده بعدی مدیران در دولت سیزدهم، به اوج رسید. همچنین انتصاب چند استاندار با پیشینه نظامی از جمله مواردی بود که از سوی برخی مدیران و اصحاب رسانه در این نشست مورد انتقاد قرار گرفت.

در مذمت کلی‌گویی

ابراهیم ریسی که وارد گود انتخابات شد، سعی کرد بیش از آنکه شعار بدهد، خود را مرد عمل و اهل اجرا نشان بدهد. اتفاقی مبارک

که طبیعتاً منجر به افزایش نسبی حامیان او بود. حالا اما در حالی که چند ماهی از روی کار آمدن دولت سیزدهم می‌گذرد، برخی ناظران معتقدند آنچه در قالب شعارهای انتخاباتی و پساانتخاباتی مطرح شده و می‌شود، بعضاً فاقد پشتوانه اجرایی هستند. مهم‌تر از آن، به باور برخی ناظران دولت سیزدهم از معضلی دیگر نیز در رنج است و آن، معضل کلی‌گویی است. نکته‌ای که در نشست اخیر خطاب به رئیس‌جمهوری مطرح و تأکید شده که دولتمردان باید با پرهیز از کلی‌گویی، برنامه دقیق و عملیاتی ارائه بدهند؛ چه آنکه در غیر این صورت نه تنها راه به جایی نخواهند برد، بلکه این رویه می‌تواند اثر عکس گذاشته و پایگاه اجتماعی دولت را حتی آن بخشی که حامیان سنتی دولت هستند، تضعیف کند.

در اهمیت رسانه

احتمالاً کسی در صحت و صدق این گزاره که رسانه، پیام‌رسان و پل ارتباطی ملت و حاکمیت است، تردید نداشته باشد. به‌خصوص حالا که دور چندصدایی رسانه‌ای و نفوذ و سیطره رسانه‌هاست و عصری است که نادیده گرفتن نقش رسانه‌ها نه فقط غیرعقلانه، بلکه عملاً ناممکن است. با این همه اما تا زمانی که دولت‌ها و دولتمردان با نگاهی کلیشه‌ای و تشریفاتی به بحث مهم تعامل خود با رسانه‌ها نگاه کنند، قادر به بهره‌برداری از این ظرفیت نبوده و اگر رفتارشان آثار و پیامدهایی منفی در بر نداشته باشد، به سود و منفعتشان نخواهد بود. به همین دلیل هم هست که به گفته یکی از حضار در نشست مدیران و اصحاب رسانه با رئیس‌جمهوری، لازم است تمامی مدیران دولت سیزدهم با نگاهی مثبت به رسانه‌ها، پذیرای انتقادهای و پیشنهادهایی باشند که از جانب رسانه‌ها به نمایندگی از جامعه و افکار عمومی مطرح می‌شود.

علیه فساد

اگر مهم‌ترین انتقاد رقبای انتخاباتی ابراهیم ریسی به او در این نکته خلاصه می‌شد که او به دلیل آنکه کمتر کار اجرایی کرده و همواره در دستگاه قضا فعال بوده، قادر به اداره دولت نیست، از آن سو نقطه قوت او به همین دلیل توانایی بود که او می‌تواند به عنوان یک چهره کهنه‌کار در دستگاه قضایی در مسیر مبارزه با فساد از خود نشان بدهد. ابراهیم ریسی از قضا همان روز چهارشنبه هفته گذشته بخش عمده سخنانش را در جمع هیات وزیران به همین مسأله مهم مبارزه با فساد اختصاص داد و این در حالی بود که آن روز با صدور حکمی، حسن درویشیان را به عنوان «رئیس دفتر بازرسی ویژه رئیس‌جمهوری» و نیز «نماینده ویژه رئیس‌جمهوری برای هماهنگی، پیگیری و اجرای نقشه

ملي پيشگيري و مقابله با فساد در دستگاه‌هاي اجرايي» منصوب کرد. انتصابي که از قضا با استقبال فعالان رسانه‌اي و کنشگران سياسي نيز مواجه شد و حال بايد ديد رييسي و دستيار ويژه‌اش در مبارزه با فساد چه کارنامه‌اي از خود در ميدان عمل به جا خواهند گذاشت. اين در حالي است که ظاهراً يکي از حضار با ارايه مدارکي به شکلگيري برخي مفاسد در بعضي وزارتخانه‌ها اشاره کرده و خواهان توجه شخص رييس‌جمهوري به اين مهم شده است.

مصائب روزنامه‌نگاري و روزنامه‌نگاران

هر جا روزنامه‌نگار باشد، صحبت از مصيبت روزنامه‌نگاران نيز هست. چنانکه يکي از بحث‌هاي مهم ديگر در نشست اخير مديران و اصحاب رسانه با رييس‌جمهوري همين فقره بود و از جمله به بحث برنامه دولت براي خودکفايي در بحث کاغذ اشاره شد. هر چند آن طور که برخي مديران و اصحاب رسانه حاضر در اين نشست نيز مطرح کرده‌اند، طرح اين بحث در خصوص خودکفايي در بحث کاغذ فارغ از جنبه عملياتي آن، نگراني‌هايي را نيز با خود به همراه دارد که بايد ديد دولت دقيقاً چه برنامه‌اي در اين حوزه دارد. اين در حالي است که به گفته يکي از حضار در اين نشست، مديراني که به نمايندگي از وزارت ارشاد در جلسه حاضر بوده‌اند، از اين مهم خبر داده‌اند که دولتي برنامه‌اي دقيق براي اين مساله در نظر دارد که ظرف روزها و هفته‌هاي آينده به اطلاع عموم خواهد رسيد.

نيک و بد سفرهاي استاني

گفتم ابراهيم رييسي سعي کرده خود را سياستمداري عملگرا نشان دهد و به جاي شعار، در ميدان عمل نشان بدهد که به قول معروف چند مرده حلاج است. او سعي کرده جهت اثبات اين مهم، اين ويژگي خود را با سفرهاي استاني و سرکشي ميداني نشان بدهد. نکته‌اي که البته با استقبال مديران و اصحاب رسانه حاضر در اين نشست مواجه شده اما در عين حال برخي حضار به بيان برخي مخاطرات و آسيب‌هاي احتمالي اين رويه پرداخته و با اشاره به وضعيت خزانه و شرايطي که به طور مثال در بحث کسري بودجه با آن روبه‌رويم، گفته‌اند که رييس و اعضاي دولت بايد بسيار هوشيار باشند مبدا ناتواني در اجراي مصوبات سفرهاي استاني به دليل کمبود بودجه و اعتبارات، اين سفرها را به پاشنه آشيل دولت سيزدهم تبديل کند.

خصلت‌هاي شخصي يك رييس‌جمهور کارآمد

سياستمداران و مسولان مملکتي اگر چه به دليل جا يگاهي که در آن قرار دارند، با عينکي متفاوت از ديگر شهروندان مورد قضاوت قرار

می‌گیرند اما واقعیت آن است که گاه ویژگی‌های اخلاقی و فردی آنان می‌تواند در کارشان اثرگذار شود. این نکته‌ای است که از سوی یکی از حاضران مطرح شده و با اشاره به چند نمونه از خطاهای کلامی ابراهیم ریسی در نطق‌ها و سخنرانی‌هایش در این مدت، به او پیشنهاد شده بدون نگرانی از آنچه در این رابطه مطرح می‌شود، سعی کند با اعتماد به نفس بر نقاط مثبت خود اتکا کند. نکات مثبتی که شاید مهم‌ترین آن از این منظر همان عملگرایی مورد ادعای ریسی است که طبیعتاً اگر در عمل به اثبات برسد، بسیار راهگشا خواهد بود.

تعامل با جهان

سیاست خارجی همواره از مهم‌ترین حوزه‌هایی است که کار دولت‌ها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. به‌خصوص از وقتی با روی کار آمدن حسن روحانی از اوایل دهه 90، بحث برجام و توافق هسته‌ای به ادبیات سیاسی-رسانه‌ای کشور اضافه شد و اکنون نیز اگر چه عمر دولت روحانی به پایان رسیده اما هنوز بحث برجام پابرجاست و در این نشست نیز یکی از حضار خطاب به ابراهیم ریسی تاکید کرده که دولت سیزدهم باید هرچه سریع‌تر تکلیف مذاکرات احیای برجام را روشن کند.

ریسی چه گفت؟

ابراهیم ریسی نیز چنانکه ابتدا اشاره شد، در بخش پایانی جلسه دقایقی به بیان دیدگاه‌ها و نظرهایش پرداخته و به آنچه از سوی مدیران و اصحاب رسانه حاضر در این نشست مطرح شده، پاسخ گفته است. بنا بر پیگیری‌های خبرنگار «اعتماد» از برخی مدیران رسانه حاضر در این نشست، ریسی از جمله در پاسخ به انتقاد یکی از مدیران رسانه درخصوص وضع نامشخص برجام، به خبری که شامگاه چهارشنبه گذشته و ساعتی پس از اتمام آن نشست به طور عمومی منتشر شد، اشاره کرده و گفته که جمهوری اسلامی و مشخصاً وزارت امور خارجه دولت سیزدهم هشتم آذرماه را به عنوان موعد از سرگیری مذاکرات احیای برجام تعیین و اعلام کرده است. ریسی اما فراتر از اعلام این خبر مهم، هم‌نظر با مدیران و اصحاب رسانه حاضر در این نشست، بر اهمیت تعامل با تمامی کشورهای جهان تاکید کرده و در واکنش به انتقاد یکی از حضار مبنی بر اینکه دولت سیزدهم تمایلی به تعامل با غرب ندارد، این گزاره را رد کرده و گفته در فرصت کوتاهی که روی کار آمده، اگر چه هنوز سفر خارجی ویژه‌ای نداشته اما هم در حاشیه مراسم تحلیف و اجلاس شانگهای و هم از طریق تماس تلفنی با رهبران کشورهای غربی و شرقی سعی در ارتقای سطح روابط دیپلماتیک با این کشورها داشته است. او از جمله به تماس تلفنی خود با رییس‌جمهوری فرانسه اشاره کرده و از

تلاش دولت خود برای بهبود روابط با کشورهای غربی، به خصوص با کشورهای اروپایی سخن گفته است. ریسی همچنین در واکنش به تأکید مهمانان این نشست بر لزوم تعامل با اصحاب رسانه و شنیدن همه نظرها به خصوص از جانب اردوگاه اصلاح‌طلبان به عنوان جریان رقیب گفتمان حاکم بر دولت، تأکید کرده که قائل به این مساله است. او گفته هم در این مدت جلسات بسیاری با نخبگان و دانشگاهیان فارغ از دیدگاه سیاسی‌شان داشته و هم از این پس این الگو را مدنظر خود دارد. او همچنین گفته طبیعتاً هیچ دولتی قادر به اجرای تمامی نظرها نیست اما تأکید کرده اگر نظر و دیدگاه غالب باشد و مورد تأیید قاطبه نخبگان آن حوزه قرار داشته باشد، فارغ از آنکه به لحاظ جناحی چه نگاهی به آن مساله میشود، از نظر کارشناسان تبعیت میکند. ریسی همچنین به موضوع بسیار حساس و مهم «اصلاحات اقتصادی» اشاره کرده و با اشاره به نارسایی‌ها و چالش‌هایی که باعث شده دولت‌های گذشته از نزدیک شدن به این دست اصلاحات اساسی در حوزه اقتصاد حذر کنند، تأکید کرده اعتقادی راسخ به انجام این مهم دارد و به زودی خروجی سلسله جلساتی که در راستای «تحول» در کشور برگزار شده، به اطلاع عموم خواهد رساند. تحولی که دولت هم‌اکنون در حال بررسی دقیق آن است تا ابتدا حوزه‌های دارای اولویت جهت ایجاد تحول را شناسایی و مشخص کرده و سپس در راستای اعمال این تحول اقدام کند.

در انتظار جلسات بعدی

این نخستین نشست ابراهیم ریسی در قامت رییس‌جمهوری با مدیران و اصحاب رسانه‌های اصلاح‌طلب بود. هر چند او پیش از برگزاری انتخابات نیز در نشستی مشابه با برخی از این مدیران رسانه دیدار کرد. مدیرانی که بعضاً در نشست اخیر نیز حاضر بوده و برخی نیز حضور نداشتند اما چگونگی برخورد ابراهیم ریسی در نشست چهارشنبه هفته گذشته ازسوی هر دو گروه مثبت ارزیابی شده است. با این همه ظاهراً دولت تمایل به تداوم این رویه دارد و بر این اساس در آینده باید منتظر جلسات بعدی باشیم.